

NOTISER

Under rubriken Notiser redovisas nyheter som rör insolvensrätt med ett brett anslag. Nyheterna kommer från olika aktörer verksamma inom ämnena. De återkommande aktörerna är Akademien för Insolvensrätt och Kronofogdemyndigheten med flera.

Ulf 85 – Då och nu; om avhandlingars beständighet

I Sverige är det få rättsvetenskapsmän som har varit aktiva så länge eller lotsat så många doktorander i hamn som Ulf Bernitz. I denna festskrift som utkom 2021 till Ulf på hans 85-årsdag har flertalet av hans doktorer samlats och reflekterat över sina avhandlingars beständighet. Forskningsfrågor och slutsatser analyseras i en nutida kontext och det konstateras i många fall att de är lika relevanta nu som då. Det finns några få rättsvetenskapsmän i dag som kan och vet nästan allt. Ulf Bernitz är en av dem. Att vid fyllda 85 år kunna behålla skärpan, leva ett så långt liv av erfarenheter och fortfarande verka i ett så brett spektrum och samtidigt vara delaktig i det dagliga fakultetslivet som lärare, examinator och forskare med ständig nyfikenhet på traditionella och nya frågeställningar, komma med konstruktiva och innovativa idéer och förslag är nog få förunnat. En recension av boken har skrivits av professor Per Jonas Nordell verksam på Juridiska institutionen vid Stockholms universitet. Recensionen finns att tillgå i JT nr 3 2021/2022, s. 7.

Marie Karlsson-Tuula

Tack för ett gott samarbete!

Efter flera års samarbete från tidskriftens start år 2016 har nu advokaten Rolf Åbjörnsson valt att lämna styrelsen i Insolvensrättslig tidskrift liksom det övriga arbetet med den. Vi vill tacka Rolf för allting, inte minst för finansieringen vid tidskriftens uppstart.

Det har varit stimulerande att arbeta tillsammans och det har varit mycket värdefullt att ha tre generationer av jurister i tidskriften vid uppstarten. Vi önskar Rolf lycka till med de arbetsuppgifter som han nu tar sig an och tackar ännu en gång för ett fint och mycket uppskattat samarbete. Tack Rolf!

Å styrelsens vägnar ansvarig utgivare Marie Karlsson-Tuula

Tillsynsnytt från Kronofogdemyndigheten

Gäldenärens upplevelse av konkurs

Kronofogdemyndigheten har under hösten bedrivit ett arbete för att bättre förstå konkursgäldenärernas upplevelse före, under och efter konkurs. Syftet har varit att få mer kunskap om gäldenärens behov kopplat till konkursen och därmed också förstå hur upplevelsen kan förbättras. I korthet har arbetet gått till så att medarbetare från Kronofogdens konkurstillsyn, kundservice och skuldsanering genomfört totalt 37 enskilda kvalitativa intervjuer, à cirka 50 minuter. Av de intervjuade var 32 konkursgäldenärer eller ställföreträdare (framförallt i mindre och medelstora företag). Av intervjuerna framgår att merparten av de intervjuade skulle behöva stöd redan före konkursen, så att konkurs helt kan undvikas eller att de kan få hjälp att förebygga negativa konsekvenser såsom personligt betalningsansvar för skulder. Gäldenärerna behöver mer kunskap

om vad en konkurs innebär, större förståelse för förvaltarens roll och mandat samt inte minst en bättre insyn i den egna konkursen. Många gäldenärer har även behov av hänvisning till mentalt stöd, då de ofta mår väldigt dåligt. Slutligen finns det kunskapsbrister vad gäller möjligheterna till skuldsanering efter genomgången konkurs. För att bättre möta gäldenärens behov krävs flera olika typer av utvecklingsinsatser. Kronofogden kommer i första hand verka för bättre information om konkurs på vår webbplats (kronofogden.se) och se över möjligheterna att erbjuda gäldenären att löpande följa sitt konkursärende via en tjänst av typen ”Mina sidor”. Även lättillgänglig information om F-skuldsanering är en fråga för myndigheten, om än inte i första hand för tillsynsverksamheten. Utöver det behövs en samverkan med andra myndigheter och aktörer till exempel i frågor som rör proaktivt stöd vid (mindre) företagens ekonomiska svårigheter för att förebygga konkurs. En slutsats från arbetet är hur avgörande relationen till förvaltaren är för gäldenärens upplevelse av konkursen. Att snabbt och enkelt få kontakt med förvaltaren är exempel på bemötande som påverkar upplevelsen positivt. Om du har frågor eller vill ta del av dokumentation från arbetet kan du kontakta Anna Thelander, strategisk verksamhetsutvecklare, via e-post: anna.thelander@kronofogden.se

EBM:s granskning av konkursförvaltares anmälningar

Ekobrottsmyndigheten har i tillsynsrapporten ”Konkursförvaltares brottsanmälningar” granskat hanteringen av de brottsanmälningar som konkursförvaltare ger in till myndigheten. Rapporten avser en månads inflöde (300 ärenden) och visar att en relativt stor andel (32 %) av de ärenden som konkursförvaltare anmält blir föremål för lagföring och att förvaltares anmälningar därmed har en högre lagföringsfrekvens än ärenden från andra anmälare. En annan stor

andel (39 %) av anmälningarna från konkursförvaltare resulterar i att förundersökning inte inleds. Det beror främst på att det varit fråga om bokföringsbrott som av åklagaren bedöms som ringa eller att den som anmäls redan hunnit dömas för andra brott. Dessa anmälningar ska normalt inte utredas eller ge anledning till åtal. Rapporten innehåller även en granskning av åtal för borgenärsbrott och ett avsnitt kring skadestånd i de fallen. Rapporten i sin helhet kan läsas på EBM:s webbplats.

Kronofogdens granskning av – En effektivare konkurshantering

Kronofogdemyndigheten har gjort några iakttagelser med anledning av det nya regelverk om bland annat ed-gång i konkurs och bekräftelse av bouppteckningensom trädde ikraft den 1 juli i år 2021.

Sammanträde innan eller efter utsatt tid

Ibland kan det bli aktuellt att överväga om ett sammanträde för bekräftelse av bouppteckningen kan hållas vid en annan tidpunkt än vad som angivits i kallelsen. Det kan exempelvis bero på att gäldenären av förbiseende tagit fel på dag eller tid. Även om det är önskvärt med en flexibilitet måste ändå huvudregeln vara att tiden i kallelsen ska iakttas, så att även tillsynsmyndighet och eventuellt (sökande) borgenär ges en möjlighet att delta vid sammanträdet. Undantagsvis kan det ändå godtas att sammanträdet med kort varsel flyttas till en anslutande tidpunkt under förutsättning att alla som kallats till sammanträdet informeras om ändringen och ges en rimlig möjlighet att närvara vid sammanträdet.

ID-kontroll för att säkerställa att det är rätt person som bekräftar bouppteckningen

Av förarbetena framgår att förvaltaren ska säkerställa att rätt person bekräftar bouppteckningen. Vid distansmöten sker en indirekt

identitetskontroll i och med att bekräftelsen görs digitalt med en avancerad elektronisk underskrift. Vid ett sammanträde med gäldenären på plats kan en ID-kontroll vara det enklaste sättet att säkerställa att det är rätt person som inställt sig till sammanträdet. Om den som ska bekräfta bouppteckningen är känd av förvaltaren sedan tidigare, behöver någon identitetskontroll förstås inte göras.

Erinran om straffansvaret

Erinran om sanningsplikten ska göras under boupptecknings-sammanträdet, vilket uttryckligen framgår av 22 a § konkursförordningen. Det är sålunda inte tillräckligt att en sådan lämnas i kallelsen till ed-gångssammanträdet.

Tillägg till och ändringar i bouppteckningen

Om det vid bekräftelsen inte görs några tillägg till eller ändringar i den bouppteckning som förvaltaren givit in till rätten ska gäldenären bekräfta bouppteckningen genom sin underskrift på bouppteckningen eller i en anslutande protokollshandling. Om det görs tillägg till eller ändringar i bouppteckningen är det viktigt att dessa tillägg och ändringar dokumenteras i bouppteckningen och lämpligen i en protokollslignande handling, på likartat sätt som tingsrätten gör vid ett edgångssammanträde. Det ska också framgå av själva bekräftelsen att tillägg och ändringar gjorts till bouppteckningens uppgifter. Ändringar och tillägg kan också antecknas i bouppteckningen. Väljs detta alternativ är det viktigt att det tydligt framgår att det rör sig om tillägg och ändringar. Det är också viktigt att det framgår vem som gjort tilläggen och ändringarna samt när de gjorts. Även i detta fall ska det också framgå av själva bekräftelsen att tillägg och ändringar gjorts till bouppteckningens uppgifter.

Förvaltarens närvaro under bouppteckningssammanträdet

Bekräftelsen ska lämnas inför förvaltaren. De nya bestämmelserna förutsätter att förvaltaren är närvarande under hela boupptecknings-sammanträdet. Om det skulle vara nödvändigt kan boupptecknings-

sammanträdet givetvis avbrytas och därefter återupptas. Förvaltaren behöver däremot inte vara närvarande vid diskussioner som hålls före eller efter sammanträdet. Det sagda visar också på vikten av en tydlighet i frågan om när det (formella) bouppteckningssammanträdet tar sin början - och avslutas.

Om halvårsberättelsen

Bestämmelsen i 7 kap. 20 § konkurslagen stadgar numera att förvaltaren i den andra - och senare - halvårsberättelser ska lämna upplysningar om orsakerna till att konkursen inte har avslutats samt även göra en bedömning av när konkursen kan avslutas. Kronofogdemyndigheten har noterat att dessa halvårsberättelser ibland saknar en bedömning av när konkursen kan komma att avslutas. Konkursens avslut kan ibland vara beroende av yttre omständigheter, såsom pågående domstolsförhandlingar eller en förväntad utdelning i en annan konkurs. Då kan det vara svårt att ange när konkursen kan avslutas. Det är ändå förvaltaren som är bäst skickad i det läget att göra en kvalificerad uppskattning av när konkursen kan förväntas att avslutas, vilket i sådana fall ska framgå av den andra och därpå följande halvårsberättelser.

Konkurserna med de tio högsta arvodena-beslutade under år 2021

Konkursnamn	Beslutat arvode kr
Northland Resources AB (publ)	43 290 000
Scana Steel Björneborg AB	18 345 000
VA Components i Hässleholm AB	12 923 500
SVENSKA TRYCKCENTRALEN AB	9 359 000
MJP BYGG I VÄSTERÅS AB	8 549 000
MOTORFIRMAN HOLGER DUELL AKTIEBOLAG	7 575 000
Aligera Holding AB (publ)	6 100 000
Mårtenssons Bil i Hörby AB	5 945 000
Skanör-Köket Aktiebolag i likvidation	5 551 000
Originalbagarn i NynäshamnAktiebolag	4 914 500

Regeringen vill förhindra fusk med lönegarantin

Regeringen beslutade i oktober 2021 att inleda en översyn av regelverket som styr den statliga lönegarantin. Uppskattningsvis rör det sig om hundratals miljoner kronor som betalas ut felaktigt genom lönegarantisystemet varje år. Skatteverket har fått i uppdrag att särskilt granska vad som krävs för att myndigheten ska kunna ta över ansvaret för lönegarantin från länsstyrelserna och lämna förslag på åtgärder för att effektivisera kontrollen och hindra felaktiga utbetalningar.

Den statliga lönegarantin är en ersättning som anställda kan få när ett företag försätts i konkurs eller genomgår en rekonstruktion och inte kan betala ut den lön som företaget är skyldig den anställde. Statens kostnader för lönegarantin är omkring tre miljarder kronor varje år. I dag är det sju länsstyrelser som ansvarar för att betala ut lönegaranti och med stöd från Kammarkollegiet hantera återkrav av felaktigt utbetald lönegaranti. I uppdraget ingår det bland annat att föreslå ändringar så att staten lättare ska kunna stoppa och kräva tillbaka felaktiga utbetalningar av lönegarantin. Uppdraget ska redovisas den 3 juni 2022.

Många svenska företag opåverkade av kriget i Ukraina

Konkurserna fortsätter att minska trots rådande osäkerhet på marknaden, enligt färsk statistik från UC. Även lågmarginalbranscher såsom detaljhandeln är än så länge opåverkade av omvärldsläget. Konkurserna inom partihandeln ökade dock med 12 procent under april månad, och eskalerande utmaningar med höjda priser och komponentbrist väntas slå hårt mot flera svenska företag framöver.

Den senaste månadsstatistiken från UC visar på en minskning av det totala antalet konkurser i Sverige med 9 procent under april månad i år, i jämförelse med april 2021.

Tillväxt och välmående företag trots oroligheter

Trots de oroligheter som råder med både krig och pandemi är utvecklingen enligt UC positiv för de flesta branscher, med ett minskat antal konkurser i jämförelse med både under och innan

pandemin. Det innefattar även lågmarginalbranscher såsom detaljhandeln som minskat med 8 procent under april månad i jämförelse med samma månad i fjol.

Om UCs konkursstatistik

UCs konkursstatistik omfattar aktie-, handels-, och kommanditbolag samt övriga juridiska personer. Den månatliga konkursstatistiken mäts från den första till den sista dagen per månad. Om månadsskiftet sker på en helg eller röd dag kommer statistiken mätas från den första till den första tillgängliga arbetsdagen.

På uc.se/konkursstatistik kan du se en karta över företagskonkurser på länsnivå.

Län	Procentuell förändring april*	Procentuell förändring hittills 2022**
Stockholms län	-13%	-4%
Uppsala län	23%	-14%
Södermanlands län	0 %	-22%
Östergötlands län	-13%	-12%
Jönköpings län	10%	12%
Kronobergs län	-20%	3%
Kalmar län	100%	6%
Gotlands län	-100%	-80%
Blekinge län	-73%	-26%
Skåne län	-5%	-10%
Hallands län	-8%	-16%
Västra Götalands län	39%	-3%
Värmlands län	14%	-2%
Örebro län	9%	-5%
Västmanlands län	133%	31%
Dalarnas län	8%	-4%
Gävleborgs län	-40%	0 %
Västernorrlands län	50%	-23%
Jämtlands län	100%	-30%
Västerbottens län	-42%	-20%
Norrbottens län	-57%	-15%
Sverige	-3%	-6%

* procentuell förändring jämfört med samma månad föregående år

** procentuell förändring jämfört med samma antal månader föregående år

UC:s konkursstatistik omfattar aktiebolag, handels- och kommanditbolag, enskilda firmor samt övriga juridiska personer.

För att se konkursutvecklingen på läns- och kommunnivå samt branscher, besök www.uc.se/konkursstatistik/

Ekobrottsmyndigheten om utvecklingen av den ekonomiska brottsligheten

Den ekonomiska brottsligheten utgör ett allvarligt samhällsproblem. Under det senaste året har Ekobrottsmyndigheten hanterat flera ärenden där huvudmännen bedöms ha tillskansat sig miljardbelopp från offentliga medel eller i undandragen skatt. Bland dessa ärenden finns brott relaterade till pensionssystemet och storskaliga internationellt organiserade momsbedrägerier. Myndigheten motverkar även ekonomisk brottslighet inom den organiserade brottsligheten som på flera plan är integrerade med varandra. Vinster från ekonomisk brottslighet återinvesteras i annan organiserad brottslighet och utgör därmed en viktig del i kriminella aktörers verksamhet. Fyra fenomen har uppmärksammats när det gäller utvecklingen av organiserad ekonomisk brottslighet det senaste året i Sverige. Det första fenomenet är att det finns parallella finansiella system i form av olagliga nätverk för kontanthantering som inte fångas upp i rapporteringssystemen mot penningtvätt, och som omsätter miljardbelopp. Även, Europols rapport Socta 2021 beskriver utvecklingen av allvarlig organiserad brottslighet i Europa. I rapporten uppmärksammas att omfattningen av penningtvätt i Europa tidigare har underskatats. Europol har identifierat att det även i övriga Europa finns omfattande penningtvättnätverk som utgör parallella finansiella system och som rundar de mekanismer som finns för att upptäcka penningtvätt. Penningtvättnätverken samverkar både nationellt och internationellt. Det andra fenomenet är att arbetslivskriminalitet har ökat

i omfattning. Centralt för brottsuppläggen är innehavet av företag, som möjliggör utnyttjande av arbetskraft och identiteter. Ekobrottsmyndighetens ärenden inom arbetslivskriminaliteten ger en bild av organiserad ekonomisk brottslighet med kopplingar till kriminella grupperingar både i Sverige och utomlands. Ärendena har visat på ett omfattande utnyttjande av välfärdssystemen genom bedrägerier med lönegarantier, arbetslöshetsersättningar och sjukersättningar. En förklaring till utvecklingen är förändringar avseende utbud och efterfrågan av lågkvalificerad arbetskraft. Det finns tecken på

att brottsområdet har förändrats genom ett ökat brottsligt utnyttjande av registrerad arbetskraft med identitetmissbruk och handel med arbetstillstånd i fokus. Av årets arbete framgår också ett tredje fenomen, nämligen att organiserad brottslighet i stor utsträckning använder sig av legitima bolagsfasader. Det har även avspeglat sig i Ekobrottsmyndighetens arbete i det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet. Kriminella aktörer blandar legitim verksamhet med brottslig för att på så sätt undgå upptäckt. Företagsformen ger också möjligheter till stora brottsvinster, bl.a. genom bedrägerier mot välfärdssystemen. Dessa brott har låg upptäcktsrisk och låga straffsatser. Genom att etablera bolag kan kriminella skapa en legal fasad för att tvätta pengar från annan kriminell verksamhet. Det handlar också om att skapa eller stärka inflytande i sitt geografiska närområde genom att erbjuda inkomster i form av skenanställningar och svartjobb till personer, som i många fall befinner sig i en beroendeställning. Det fjärde fenomenet är den fortsatt ökade internationaliseringen av organiserad brottslighet. Majoriteten av de organiserade brottsnätverken består av ett flertal nationaliteter och är verksamma i flera länder. På Ekobrottsmyndigheten har internationaliseringen visat sig i hanteringen av brottsvinster, användningen av utländska målvakter och företag, utnyttjandet av utländsk arbetskraft samt av att brotten i vissa fall har varit styrda och organiserade av internationella brottsnätverk. Kontrollen och lagstiftningen är i huvudsak nationell, medan den ekonomiska brottsligheten i allt högre grad är gränsöverskridande. Detta är förhållanden som utnyttjas av den organiserade brottsligheten.

Ny konsumentköplag – föreslås träda i kraft den 1 maj 2022

Nyligen kom regeringens förslag (proposition) på ny konsumentköplag till riksdagen, Konsumentköplag (2022:260). Förslaget innebär ett stärkt konsumentskydd som är mer anpassat till dagens digitaliserade konsumentmarknader och innehåller bland annat följande förändringar:

- Gäller vid såväl köp av varor som digitalt innehåll och digitala tjänster.
- ”Gratis” digitala tjänster som ges bort i utbyte mot personuppgifter räknas som konsumentköp, om inte näringsidkaren endast behandlar personuppgifterna för att uppfylla rättsliga krav för denne eller för att tillhandahålla det digitala innehållet.
- Ställer krav på att den som tillhandahåller digitalt innehåll är skyldig att göra uppdateringar under en viss tid efter köpet. Gäller både fristående innehåll och sådant som är inbyggt i fysiska varor, som mobiltelefoners operativsystem.
- Det införs informationskrav om kompatibilitet och driftskompatibilitet.
- Den omvända bevisbördan som innebär att det är säljarens ansvar att bevisa att en trasig vara inte hade tillverkningsfel förlängts från sex månader till två år.
- Vid digitalt innehåll eller digitala tjänster som levererats vid ett enskilt tillhandahållande har konsumenten ett års omvänd bevisbördan. Gäller det en kontinuerlig leverans, till exempel en prenumerationstjänst, gäller den omvända bevisbördan under hela avtalsperioden.
- Presumtionen för näringsidkarens felansvar ska inte gälla om näringsidkaren visar att konsumentens digitala miljö är oförenlig med de tekniska krav som ställs på det digitala innehållet.

et och näringsidkaren har informerat konsumenten om dessa krav på ett klart och begripligt sätt före avtalets ingående.

- Presumtionen ska inte heller gälla om konsumenten inte i skäligen utsträckning samarbetar med näringsidkaren för att fastställa om det är konsumentens digitala miljö som orsakat felet, förutsatt att näringsidkaren har informerat om konsekvensen av bristande samarbete på ett klart och begripligt sätt före avtalets ingående.
- Konsumenten har rätt att välja mellan avhjälpan och omleverans. Näringsidkaren är skyldig att avhjälpa felet eller göra en omleverans endast om åtgärden är möjlig och kan vidtas utan oskälig kostnad för näringsidkaren.
- Konsumenten har rätt att häva köp när felet är allvarligt om inte säljaren kan visa att felet endast är ringa.
- Förbehåll om ”befintligt skick” kommer inte att ha någon verkan. Näringsidkaren måste informera separat vid avvikelser gällande objektiva fel och konsumenten måste uttryckligen godkänna det. Det ställs särskilda krav på tydlighet på ett avtal om avvikelse från de objektiva kraven.
- När någon har lämnat en garanti får konsumenten vända sig mot den garantigivaren i enlighet med vad som följer av garantin. Om tillverkaren är garantigivare så har konsumenten vid fel på varan rätt att kräva avhjälpan eller omleverans av tillverkaren.
- Om villkoren för garantin enligt ett garantibevis är mindre fördelaktiga för konsumenten än det som utlovats i marknadsföring av varan och marknadsföringen inte före köpet har ändrats, så gäller det som nämns i marknadsföringen.

Ny lag om företagsrekonstruktion träder i kraft den 1 augusti

Det är viktigt att företag som i grunden är livskraftiga, men som har drabbats av ekonomiska svårigheter, kan få hjälp att rekonstruera sin verksamhet innan krisen blivit så djup att en konkurs är oundviklig. För att få till stånd ett mer effektivt och ändamålsenligt rekonstruktionsförfarande föreslår regeringen en ny lag om företagsrekonstruktion. Regeringen föreslår att inte bara en ekonomisk uppgörelse, utan även de andra åtgärder som behövs för att komma till rätta med ett företags ekonomiska problem ska kunna fastställas i en rekonstruktionsplan med bindande verkan. Vidare föreslår regeringen en skärpning av det så kallade livskraftstestet – det test som används för att bedöma chanserna att säkra den fortsatta verksamheten genom en rekonstruktion – och en rätt för den som är i rekonstruktion att säga upp varaktiga avtal i förtid, till exempel ett kostsamt hyresavtal. Det nya rekonstruktionsförfarandet kommer i många fall att innefatta prövning av frågor som är mer komplicerade än i dagens företagsrekonstruktioner. För att säkerställa höga krav på kvalitet och effektivitet föreslår regeringen att kraven på rekonstruktörer skärps och att rekonstruktörerna ställs under tillsyn. Vidare skapas förutsättningar att koncentrera handläggningen av rekonstruktionsärenden till färre tingsrätter än i dag.

Förslagen i lagrådsremissen genomför EU:s insolvensdirektiv.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2022. Se propositionen 2021/22:215 och SOU 2021:12.

Doktorsavhandling om immaterialrättsliga skadestånd av David Johansson

Skada och ersättning vid immaterialrättsliga intrång (Iustus, Uppsala 2020)

Skadestånd är den enda sanktionen på immaterialrättsområdet som ger rättighetshavarna möjlighet till ersättning vid ett immaterialrättsligt intrång.

Med tanke på att det immaterialrättsliga regelverket syftar till att skydda rättighetshavarna och deras investeringar borde skadestånd, inbegripet skälig ersättning för otillåtet utnyttjande, fylla en central funktion vid de flesta intrångssituationer som behandlas i domstol. Så har emellertid inte varit fallet i Sverige.

Att fastställa immaterialrättsliga skadestånd och att beräkna skadan vid ett intrång anses i regel vara mycket svårt. De upplevda svårigheterna och de ekonomiska riskerna som en skadeståndstalan innebär har i många fall antingen avhållit rättighetshavare från över huvud taget begära skadestånd eller att lägga ner de resurser som är nödvändiga för tillräcklig bevis- och processföring. De nuvarande bestämmelserna om immaterialrättsliga skadestånd har funnits i över tio år, sedan förtydliganden i lagtexten gjordes i samband med implementeringen av sanktionsdirektivet (2004/48/EG). Trots det återstår ett stort mått av osäkerhet kring hur immaterialrättsliga skadestånd ska fastställas. Den osäkerheten går inte endast ut över rättighetshavarna, utan den drabbar även intrångsgörare som kan få svårt att försvara sig mot mer eller mindre ogrundade skadeståndsanspråk.

I avhandlingen behandlas de svenska immaterialrättsliga skadeståndsbestämmelserna och artikel 13 i sanktionsdirektivet, i ljuset av svensk praxis och praxis från EU-domstolen. Fokus i analysen ligger på det inneboende spänningsförhållandet mellan å ena sidan den idealiserade tanken om att ersätta den faktiska skadan, å andra sidan de regler och principer som råder vid själva ersättningsbestämningen. Följaktligen förs en löpande diskussion kring det betydande utrymme som bestämmelserna ger när ersättningen ska fastställas, inte minst vad gäller frågor om obehörig vinst och skadeståndets preventiva syfte. Renodlad skadeberäkning ställs med andra ord mot ytterligare principer som förväntas vara vägledande vid ersättningsbestämningen. När de traditionella idéerna om orsakssamband, differens och generell bevislättning tillämpas på immaterialrättsliga skadestånd uppstår konflikter med de materiella reglerna som ska vara vägledande för själva ersättningsbestämningen. Problemen behandlas därför ur ett systematiskt perspektiv, vilket innebär att allmänna skadeståndsrättsliga och processrättsliga principer diskuteras med beaktande av den särskilda immaterialrättsliga kontext de befinner sig inom.

Guldpokal till tävlande jurister vid Handelshögskolan, Karlstads universitet

Studenterna Tova Edwinson och Isa Movitz utsågs till bästa kärandelag och Handelshögskolan vid Karlstads universitet utsågs till bästa lärosäte i tävlingen SM i juridik.

SM i juridik sker i två skilda etapper. Inledningsvis hålls en lokalfinal med en särskild fråga som utgångspunkt där lagen delas in två och två och möter varandra som motparter i en skriftväxling och en efterföljande förhandling. Målet är att efterlikna en riktig domstolsprocess så mycket som möjligt. Riksfinalen som Handelshögskolans lag nu vann var den andra av tävlingens två etapper och genomfördes i Högsta domstolen.

Enligt reglerna ska juryn bedöma utifrån lagens juridiska skicklighet, kreativitet och argumentationsförmåga samt deras klarhet och elegans i presentationen. Handelshögskolans lag hade en tydlig framställning, en god disposition och närvaro när de förhandlade.

I frågan var vissa rättsliga problem av särskilt stor vikt och laget resonerade utförligt och preciserat kring vad som bör gälla avseende just de frågorna.

Motiveringen till vinsten löd:

"Med en flytande och tydlig presentation koncentrerad på de rätta frågorna, förde oss laget lättamt igenom redovisningen av det komplicerade rättskällematerialet. En övertygande argumentering som aldrig fjärmade sig från det rättsligt relevanta. Allt framställdes med en klarhet och elegans som helt övertygade juryn."

– Vinsten är ett kvitto på kvalitet för såväl lärare vid ämnet juridik som för studenterna på juristprogrammet, säger Linnéa Reinholdsson, vice ordförande vid JFK - Juridiska Föreningen Karlstad. Både lärare och studenter driver utbildningen framåt varje dag och det här visar att vi når resultat tillsammans. Inte minst kan vi alla också glädjas åt våra representanters framgång.

Marie Karlsson-Tuula, professor i civilrätt vid Handelshögskolan, är jublande glad.

– Det är fantastiskt att de vann tävlingen. Vi är så stolta och glada för vad våra duktiga studenter har åstadkommit. Studenter på juristprogrammet vid Handelshögskolan har deltagit i SM i juridik vid två tillfällen. Den första gången kom studenterna på en silverplats och denna gång tog de hem guldpokalen från Lunds universitet till Handelshögskolan i Karlstad. Mycket imponerande.

Äran att vinna räknas naturligtvis högt, men i priset så ingår också en resa till New York för att besöka advokatfirman som arrangerar tävlingen.

Juryn bestod av Justitieråden Svante O. Johansson, Agneta Bäcklund, Stefan Johansson, Malin Bonthron och Johan Danelius.

Den statliga lönegarantin – förekomst av missbruk och myndigheternas kontrollarbete (RiR 2022:4)

Granskningsrapport 10 mars 2022

Riksrevisionens granskning tyder på att utgifterna för missbruk av lönegarantin i konkurser uppgår till 100–150 miljoner kronor per år. Riksrevisionen rekommenderar att regeringen ser över hela lönegarantisystemet.

Statlig lönegaranti träder in när arbetsgivaren har gått i konkurs eller när ett företag genomgår företagsrekonstruktion. Syftet är att ersätta anställda som inte får ut sin lön.

Det har vid flera tillfällen rapporterats att lönegarantin är utsatt för bedrägerier. Riksrevisionen har därför granskat omfattningen av misstänkt felaktigutbetalningar, och hur lönegarantin skyddas mot missbruk.

I granskningen har vi sett tydliga indikationer på missbruk av lönegarantin. Vår sammantagna bedömning är att 6–9 procent av det utbetalade beloppet i konkurser är felaktigt, vilket motsvarar 100–150 miljoner kronor per år.

Det finns flera brister i lönegarantisystemet som bidrar till att missbruk är möjligt. Bristerna handlar bland annat om att konkursförvaltare och rekonstruktörer fattar beslut om lönegaranti på otillräckliga underlag, att myndigheterna saknar effektiva kontrollverktyg, och att processen för återkrav av felaktiga utbetalningar är krånglig. Riksrevisionen bedömer att myndigheterna väsentligen har gjort adekvata insatser utifrån sina respektive roller i systemet. Bristerna beror framför allt på att regeringen inte har utformat och styrt systemet för lönegarantin på ett ändamålsenligt sätt. Riksrevisionen rekommenderar därför att regeringen gör en större översyn av den statliga lönegarantin.

Borgenärskollektiv – En studie av fyra borgenärskollektivs rättsliga klassificering

Den 25 maj 2022 lade Oskar Andrews framgångsrikt fram sin avhandling med titeln Borgenärskollektiv. En studie av fyra borgenärskollektivs rättsliga klassificering. Avhandlingen lades fram för avläggande av juris doktorexamen i rättsvetenskap med inriktning mot civilrätt vid juridiska fakulteten, Stockholms universitet. Avhandlingen behandlar som titeln anger s.k. borgenärskollektiv som är för handen så snart två eller flera borgenärer har fordringar mot en och samma gäldenär och borgenärernas fordringar i ett eller annat avseende är kopplade eller beroende av varandra. Borgenärernas kollektivinterna mellanhavande kan ge upphov till ett stort antal frågor. Svaren på dessa frågor är inte sällan avhängiga av i vilket rättsligt paradigm ett visst borgenärskollektiv hör hemma. I avhandlingen behandlas fyra sådana borgenärskollektiv som bildas inom ramen för syndikerade lån, obligationslån och företagsrekonstruktion- och konkursförfaranden.

Fakultetsopponent var professor emeritus Mikael Möller. Betygsnämnden utgjordes av professor Nina Dietz Legind, fd. justitierådet Stefan Lindskog samt professor Annina. H Persson. Ordförande vid disputationen och huvudhandelare var professor em. Göran Millqvist.

